

GUVERNUL ROMÂNIEI

K1/980/23.06.2021

APROB,

Florin-Vasile CÎȚU,

Prim-ministru

MEMORANDUM

De la: Bogdan AURESCU, ministrul afacerilor externe

Tema: Aprobarea Planului anual de transpunere a directivelor UE – 2022

I. În calitate sa de stat membru al Uniunii Europene, România are **obligăția de a transpune în termen, complet și corect directivele UE**, precum și pe cea **de a transmite Comisiei Europene (Comisia) măsurile naționale de transpunere**.

Potrivit jurisprudenței Curții de Justiție a Uniunii Europene (CJUE)¹, aceste obligații au un caracter esențial pentru asigurarea deplinei eficacități a dreptului UE, iar nerespectarea lor reprezintă o încălcare de o gravitate certă.

Totodată, un stat membru UE nu poate invoca nicio situație internă pentru a justifica neîndeplinirea obligațiilor și nerespectarea termenelor prevăzute de normele Uniunii². De asemenea, nu poate fi invocată dificultatea interpretării unei directive sau complexitatea acesteia pentru a justifica nerespectarea termenelor de transpunere³.

¹ Hotărârile în cauzele: C-543/17, Comisia/Belgia, pct. 85; C-550/18, Comisia/Irlanda, pct. 82; C-549/18, Comisia/România, pct. 73, C-658/19, Comisia/ Spania, pct. 64.

² Hotărârile în cauzele: C-191/95, Comisia/Germania, pct. 68; C-374/89, Comisia/Belgia, pct. 10; C-45/91, Comisia/Grecia, pct.21; C-207/94; C-225/94, Comisia/Grecia, pct.1; C-658/19, Comisia/Spania, pct. 19 și 77.

³ Hotărârile în cauzele: C-341/07, Comisia/Suedia, pct. 12 și C-135/01; Comisia/Germania, pct. 25.

În cazul în care directivele nu sunt transpuse complet în termenele prevăzute de acestea, Comisia declanșează proceduri de infringement.

Aceste proceduri:

i. se derulează cu celeritate.

Obiectivul Comisiei este ca faza precontencioasă a respectivelor proceduri să nu dureze mai mult de 12 luni. În ceea ce privește faza contencioasă, jurisprudența CJUE⁴ ilustrează că această instanță soluționează rapid cauzele având ca obiect netranspunerea în termen a directivei UE.

ii. prezintă un risc extrem de ridicat de aplicare a sancțiunilor pecuniare în quantum considerabil.

Astfel cum rezultă din art. 260 alin. (3) raportat la art. 258 TFUE, în cazul în care Comisia sesizează CJUE pentru neîndeplinirea obligației de transpunere în termen a unei directive adoptate în conformitate cu o procedură legislativă, aceasta poate solicita aplicarea de sancțiuni pecuniare (sumă forfetară și/sau penalități pe zile de întârziere).

În prezent⁵, în ceea ce privește România, quantumul sancțiunilor pe care Comisia le poate propune CJUE este următorul:

- ***suma forfetară de minimum 1.643.000 EUR,***
- ***penalități între 1.985 și 119.125 EUR pe zi de întârziere după pronunțarea hotărârii instanței UE.***

CJUE este cea care decide cu privire la quantumul sancțiunilor. Instanța UE poate impune statului membru vizat sancțiuni, în limita valorii indicate de Comisie⁶.

În acest context, este necesar ca toate autoritățile competente să asigure cu prioritate transpunerea în termen, completă și corectă a directivei UE.

II. O condiție *sine qua non* pentru respectarea termenelor de transpunere este aceea ca asumarea competenței instituționale privind transpunerea de către autoritățile responsabile să aibă loc în cadrul procesului decizional UE derulat cu privire la proiectele de directive.

Amânarea asumării acestei competențe după publicarea lor în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (JOUE) a directivei sau mai târziu determină, pe lângă vulnerabilitățile evidente legate de gestionarea adecvată a procesului de negociere la nivelul UE, prezintă un risc ridicat de nerespectare a termenelor de transpunere.

De altfel, potrivit art. 9 alin. (4) lit. g) din HG nr. 34/2017 privind organizarea și funcționarea Sistemului național de gestionare a afacerilor europene în vederea participării

⁴ În cauza C-202/10, Comisia/Irlanda, CJUE s-a pronunțat hotărârea sa în aproximativ 6 luni de la sesizare.

⁵ Potrivit Comunicării „Ajustarea calculului sumei forfetare și al penalităților cu titlu cominatoriu propuse de Comisie în cadrul procedurilor de constatare a neîndeplinirii obligațiilor în fața Curții de Justiție a Uniunii Europene, în urma retragerii Regatului Unit (2021/C 129/01)”, publicată în JOUE la 13.04.2021.

⁶ Belgia, România, Irlanda și Spania au fost condamnate recent la plata de sancțiuni pecuniare, în cauzele C-543/17, C-549/18, C-550/18 și C-658/19. **În cazul Spaniei** (cauza C-658/19), CJUE a aplicat sancțiuni sub forma sumei forfetare de **15.000.000 EUR** și a penalităților pe zi de întârziere de **89.000 EUR**.

României la procesul decizional al instituțiilor Uniunii Europene, proiectele de mandat, inclusiv de mandat general, conțin, între altele, lista actelor normative din legislația română care reglementează materia în care intervine proiectul de act al Uniunii Europene, precum și o analiză a modificărilor pe care le-ar determina adoptarea acestuia. Așadar, încă din timpul procesului decizional UE, instituțiile competente sunt chemate să asigure analiza pe fond a proiectelor de directive UE, să își asume competențele instituționale pentru negociere și, implicit, pentru transpunere, să stabilească modificările legislative pe care adoptarea unui proiect de directivă UE le-ar antrena în plan intern și, nu în ultimul rând, să estimeze intervalul de timp necesar intrării în vigoare a acestor modificări.

III. Transpunerea efectivă trebuie demarată, cel mai târziu, la momentul publicării directivelor în JOUE.

Informațiile privind competențele instituționale, tipul actelor normative de transpunere și calendarul de conformare trebuie comunicate MAE, de instituțiile responsabile, la momentul publicării directivelor în JOUE. Informațiile se transmit inclusiv electronic, de către persoanele de contact desemnate de respectivele instituții, care alcătuiesc *Rețeaua punctelor de contact pentru transpunerea și notificarea directivelor UE*.

IV. Printre demersurile realizate de Ministerul Afacerilor Externe, în calitate de coordonator în domeniul afacerilor europene, în scopul asigurării de către autoritățile responsabile a transpunerii directivelor UE, se numără elaborarea și supunerea spre aprobare Guvernului a planurilor anuale de transpunere.

Documentul pe care îl supunem aprobării prin prezentul memorandum oferă o imagine de ansamblu⁷ asupra efortului de legiferare necesar exclusiv pentru transpunerea directivelor publicate (restante sau în termen de transpunere).

Astfel, trebuie transpuse 80 de directive prin aproximativ 100 de acte normative interne.

a). **Anexa nr. 1** cuprinde informații detaliate privind **directivele publicate până la data de 23.06.2021 și al căror termen de transpunere se împlinește în anul 2022**, astfel: autoritățile administrației publice centrale responsabile pentru asigurarea transpunerii respectivelor directive; tipul actelor de transpunere; termenele asumate de autoritățile responsabile – așa cum rezultă acestea din datele comunicate Ministerului Afacerilor Externe.

Instituția noastră solicită autorităților competente toate aceste informații *încă de la de la publicarea în JOUE a fiecărei directive*, iar ulterior, în contextul raportărilor periodice prezentate Guvernului României, solicită date privind stadiul actualizat al demersurilor realizate.

Practic, făcând abstracție de directivele restante, cele **18 directive** din Anexa nr. 1 constituie, efectiv, **planul anual de transpunere a directivelor UE - 2022 (Planul)**.

⁷ Informațiile cuprinse în prezentul memorandum sunt actualizate la data de **23 iunie 2021**.

Pentru aceste 18 directive trebuie adoptate în anul 2022 acte naționale de transpunere⁸.

b). Pe lângă transpunerea directivelor cu termen în anul 2022, o atenție deosebită trebuie acordată transpunerii urgente a directivelor restante, prezentate în Anexa nr. 2 a prezentului memorandum.

În contextul în care termenele de transpunere:

- fie s-au împlinit și, în majoritatea cazurilor, Comisia a inițiat proceduri de infringement împotriva statului român,
- fie se împlinesc în 2021,

transpunerea celor 53 de directive din Anexa nr. 2 constituie o prioritate absolută.

Semnalăm faptul că, în lunile iunie-august a.c., expiră termenele de transpunere pentru 15 directive care ar trebui transpuse prin 12 proiecte de lege și prin 4 proiecte de ordonanțe de urgență. **Respectivele proiecte nu au fost încă înaintate Guvernului spre aprobare/adoptare.**

În acest context, există un risc foarte ridicat de declanșare de noi proceduri de infringement pentru netranspunerea în termen a celor 15 directive.

c). În Anexa nr. 3 a prezentului memorandum se regăsesc directivele publicate până la data de 23.06.2021 și al căror termen de transpunere se împlinește în anii 2023-2026.

Această anexă cuprinde **9 directive** pentru care trebuie luate în timp util toate măsurile în vederea transpunerii integrale.

Informațiile sunt actualizate la data de 23.06.2021.

PROPUNERI:

Având în vedere toate aspectele prezentate, propunem aprobarea Memorandumului cu tema “*Planul anual de transpunere a directivelor Uniunii Europene – 2022*” și, în consecință, luarea următoarelor măsuri de către autoritățile competente:

- în ceea ce privește directivele prezentate în Anexa nr. 1 și în Anexa nr. 3 la prezentul memorandum, asigurarea transpunerii complete cu respectarea termenelor prevăzute de acestea;

- în ceea ce privește directivele restante din Anexa nr. 2 la prezentul memorandum, transpunerea lor integrală, **în regim de urgență.**

⁸ Sunt indicate **21 de acte normative**, din care **13 sunt legi, ordonanțe de urgență sau ordonanțe ale Guvernului**, pentru care este absolut necesar ca inclusiv procedura legislativă parlamentară să fie derulată cu celeritate.